

[Lars M. Olsen.]

rådende usikkerhed på pengemarkedet, som navnlig har været udpræget i indeværende kvartal. Det er temmelig vanskeligt i dag med blot nogenlunde sikkerhed at danne sig et holdbart skøn over, hvorledes den pengepolitiske situation vil være et halvt år, endsige et år frem i tiden. Selv nationalbanken var jo af den opfattelse for blot få måneder tilbage, at den lempelse, vi nu står i begreb med at foretage, var uforuden — de ca. 400 mill. kr.s frigivelse nu har som bekendt nationalbankens velsignelse.

Mit parti hilser derfor med relativ tilfredshed — når den af ministeren ønskede formulering ikke kunne finde den fornødne politiske tilslutning — at det nu overdrages rigsdagens finansudvalg inden lovens udløbstid at ophæve de sidste bindinger og derved også loven, forsåvidt den kommende udvikling måtte tale herfor og finansudvalget iøvrigt er sindet at følge indstillingen fra den højtærede minister. Denne ændring i forslaget medfører, at regeringen og dermed også rigsdagen har hånd i hanke med tingene fremover på en helt anden måde, end hvis seddelbankens indstilling alene skulle have været afgørende.

Skulle man foretrække mindre generelle lempelser end den fuldstændige ophævelse af loven, vil dens hidtidige bestemmelser fortsat komme til anvendelse og nationalbankens indstilling dermed også være afgørende, forsåvidt da handelsministeren mener, at det vil være rigtigt og forsvarligt at følge en sådan indstilling, hvis den skulle komme til at foreligge.

Der er endvidere enighed mellem de nævnte partier om, at de beløb, der fremkommer ved salg af varer indkøbt for Marshallmillioner, og hvor det udelukkende drejer sig om gavepenge, ikke kan gøres disponible uden i henhold til særlig lov, lad mig tilføje efter foregående aftale mellem den danske og den amerikanske regering, jfr. overenskomsten om økonomisk samarbejde mellem Danmark og USA. De øvrige beløb i kraft af Marshallhjælpen, altså lånepengene, som indbetales på en spærrekonto i nationalbanken, kan ikke komme til anvendelse, eventuelt afskrives på statens reguleringskonti før efter udløbet af hvert Marshallår og efter forhandling med rigsdagens finansudvalg. Efter udvalgets op-

fattelse omfatter denne beslutning ikke alene det første Marshallår, men også det kommende. Ved denne udvalgsforhandling er der formentlig skabt mulighed for at sikre den til enhver tid formålstjenlige anvendelse af de indestående beløb.

Så meget om udvalgsbetænkningen. Mit parti havde naturligvis helst set uændret gennemførelse af ministerens lovforslag, men jeg finder ikke desto mindre grund til at fremhæve det opnåede resultat — jeg ser her bort fra det konservative partis sætstilling med hensyn til bindingens omfang. Der er næppe grund til at nære overdreven frygt for, at vore pengeinstitutter ved den nu forøgede frie kasserreserve vil kaste sig ud i fantastiske investeringsopgaver; der vil nok stadig være tale om pengeknaphed. Selvom der i det kommende år vil forfalde betydelige statslån til udbetaling, tør man næppe regne med, at statens nettoudbetalinger vil overstige 250 mill. kr. Forudsættes første Marshallplan, der jo ialt er på 650 mill. kr., udnyttet fuldtud i 1949 — et skøn fortæller, at der efter 30. juni 1949 endnu vil restere små 300 mill. kr. —, vil de frigjorte beløb samt de omtalte netto-udbetalinger fra statskassen, der maksimalt vil andrage 250 mill. kr., netop nogenlunde dække Marshallhjælpens pengeopsugning. Forudsat at disse tal vil vise sig at være nogenlunde rigtige — usikkerhed er naturligvis til stede —, vil der altså højst blive tale om status quo med hensyn til størrelsen af de frie kassereserver ved næste års udløb, sammenlignet med beholdningerne ultimo oktober dette år.

Fra visse sider er fremhævet den inflationsrisiko, som måtte fremkomme ved denne lempelse i kassebindingerne. Det er min opfattelse, at denne risiko og disse udtalelser er meget overdrevne. Men udover Marshallplanens provenu har vi interbanklånet, som også vil båndlægge nogen kapital fremover. Lad mig i denne forbindelse henlede opmærksomheden på de alvorlige ord, som den danske finansrådgiver i USA, Bent Ahlefeldt, forleden følte sig foranlediget til at fremsætte. Med den høje formands tilfaldelse vil jeg citere et afsnit af den udtalelse, Bent Ahlefeldt fremsatte for nylig til „Berlingske Tidende“, hvori han i forbindelse med de problemer, vi netop beskæftiger os med, understreger,